

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

Међународна инвестициона позиција Србије
у ТЗ 2013. године

Децембар 2013. године

Нето међународна инвестициона позиција (МИП) Републике Србије, крајем септембра 2013, била је негативна (нето дужничка) и износила је 29.252,9 млн евра или 91,3% БДП-а. У односу на крај јуна 2013, негативна нето позиција је смањена за 646,2 млн евра у условима повећања финансијске активне а смањења пасиве. Истовремено, њено учешће у БДП-у смањено је за 4,8 п.п.

*Страна финансијска актива Србије*¹, крајем септембра 2013, износила је 17.186,7 млн евра. У току трећег тромесечја 2013. повећана је за 131,0 млн евра и то по основу реализованих нето трансакција за 326,0 млн евра и промене цена за 19,5 млн евра док су на њено смањење утицали негативна валутна промена од 85,0 млн евра и остале промене за 129,5 млн евра (највећим делом услед кашњења у извештавању по краткорочним трговинским кредитима).

У структури финансијске активе, посматрано према врсти финансијских инструмената, највеће учешће имале су девизне резерве НБС од 60,8%, готов новац и депозити (који се састоји од диспонибилних девизних резерви домаћих банака у иностранству и ефективног страног новца у поседу резидената) од 20,0% и директне инвестиције резидената у иностранству од 10,3%.

Посматрано према врсти капитала, имовина резидената у иностранству (власнички капитал, власничке ХОВ, непокретности и реинвестирана добит) износила је 1.717,9 млн евра или 10,0% укупне активе, кредитирање нерезидената (депозити, ефективни страни новац, кредити и дужничке ХОВ) износило је 4.980,8 млн евра или 29,0%, остала потраживања (техничке резерве осигуравајућих друштава) износила су 43,5 млн евра или 0,3%, док се преостала актива односи на девизне резерве НБС.

Посматрано по секторима, највеће учешће у финансијској активи Србије има НБС, коју у целисти чине девизне резерве НБС. У периоду јул-септембар 2013, актива НБС смањена је за 228,3 млн евра, услед нето одлива из резерви у износу од 163,6 млн евра, као и ефеката валутних промена (84,2 млн евра) и повећања цене злата (37,1 млн евра) а смањења цена ХОВ (17,6 млн евра).

Учешће јавног сектора у укупној активи износило је 0,2% или 27,6 млн евра. Актива јавног сектора састоји се од улагања у непокретности у иностранству и потраживања по одобреним финансијским кредитима нерезидентима, у износу од 15,6 и 12,0 млн евра, респективно.

Учешће банака у укупној активи износило је 9,7% или 1.659,5 млн евра. Актива банака се састоји од диспонибилних девизних резерви у иностранству (1.418,8 млн евра), портфолио инвестиција (108,0 млн евра), директних инвестиција (51,5 млн евра) и потраживања по одобреним финансијским кредитима (81,0 млн евра). У периоду јул-септембар 2013, актива банака је повећана за 229,4 млн евра. Повећање је настало услед пораста диспонибилних девизних резерви, кредита и улагања у дужничке ХОВ за 193,8 млн евра, 30,2 млн евра и 7,9 млн евра, респективно и смањења портфолио власничког капитала за 2,6 млн евра.

Учешће предузећа у укупној активи износило је 29,4% или 5.055,2 млн евра. Активу предузећа чине ефективни страни новац (2.880,7 млн евра), директне инвестиције у иностранству (1.709,4 млн евра), потраживања по трговинским кредитима (294,5 млн евра), портфолио инвестиције (74,2 млн евра), потраживања по финансијским кредитима (53,0 млн евра) и остала потраживања (43,5 млн евра). У периоду јул-септембар 2013, актива предузећа је повећана за 128,9 млн евра, по основу повећања пласмана кредита домаћих предузећа у иностранство (113,8 млн евра), међукомпанијских кредита (9,8 млн евра) директних инвестиција у иностранству (3,5 млн евра) и портфолио инвестиција за 1,8 млн евра.

*Страна финансијска пасива Србије*², крајем септембра 2013, износила је 46.439,5 млн евра и у периоду јул-септембар 2013. смањена је за 515,2 млн евра. Смањење је настало по основу осталих промена за 776,9 млн евра и валутних промена за 256,9 млн евра док су реализоване нето трансакције деловале у супротном правцу и неутралисале ово смањење за 518,6 млн евра.

У структури финансијске пасиве, посматрано по финансијским инструментима, највеће учешће имале су стране директне инвестиције (42,2%), финансијски кредити (40,7%), портфолио инвестиције (13,2%) и обавезе по готовом новцу и депозитима (1,9%), док су обавезе по

¹ Финансијску активу Републике Србије чине власнички капитал резидената у иностранству и потраживања од нерезидената.

² Финансијску пасиву Републике Србије чине власнички капитал нерезидената у земљи и дуговања према нерезидентима.

коришћеним средствима СПВ, по трговинским кредитима и остале обавезе чиниле 0,9%, 1,0% и 0,1%, респективно.

Посматрано по природи капитала, имовина нерезидената у Србији износила је 16.100,9 млн евра или 34,7% укупне пасиве, а односи се на власнички капитал и акције инвестиционих фондова, конверзију дуга у капитал, власничке ХОВ, куповину непокретности у земљи, улагање нерезидената у огранке и реинвестирану добит. Обавезе по основу кредитирања резидената износили су 30.298,3 млн евра или 64,6% укупне пасиве, а односе се на међукомпанијске зајмове, дужничке ХОВ, орочене депозите и депозите по виђењу нерезидената у домаћим банкама, финансијске и трговинске кредите и обавезе по повученим средствима алокације СПВ од ММФ-а. Остале обавезе, које се највећим делом састоје од техничких резерви осигуравајућих друштава, износили су 40,4 млн евра или 0,1% укупне пасиве.

Посматрано по секторима, учешће НБС у финансијској пасиви износило је 2,0% укупне пасиве или 942,0 млн евра, коју у целости чине дугорочни финансијски кредити. У периоду јул-септембар 2013, пасива НБС смањена је за 194,7 млн евра, као последица отплате дуга и негативних валутних промена за 178,9 и 15,8 млн евра, респективно.

Учешће јавног сектора у укупној пасиви износило је 28,1% или 13.045,8 млн евра. Пасиву јавног сектора чине обавезе по дужничким ХОВ које су у поседу нерезидената (4.664,5 млн евра), обавезе по иностраним финансијским кредитима (7.940,5 млн евра) и обавезе по коришћеним средствима СПВ (440,9 млн евра). Смањење пасиве јавног сектора у посматраном периоду за 44,1 млн евра настало је услед смањења обавеза по дужничким ХОВ за 227,2 млн евра, док су обавезе по финансијским кредитима имале супротан ефекат и повећане су за 183,1 млн евра (и то по основу нето задужења по финансијским кредитима).

Учешће банака у укупној пасиви износило је 21,1% или 9.804,7 млн евра. Пасива банака се састоји од страних директних инвестиција (4.660,0 млн евра), обавеза по финансијским кредитима (3.462,7 млн евра), обавеза по депозитима нерезидената (862,2 млн евра), портфолио инвестиција (819,6 млн евра) и обавеза по трговинским кредитима (0,2 млн евра). У периоду јул-септембар 2013. пасива банака је смањена је за 120,9 млн евра углавном услед смањења обавеза по краткорочним ороченим депозитима.

Учешће предузећа у укупној пасиви износило је 48,8% или 22.647,0 млн евра. Пасиву предузећа чине стране директне инвестиције (14.929,3 млн евра), обавезе по финансијским кредитима (6.579,3 млн евра), портфолио инвестиције (636,2 млн евра), обавезе по трговинским кредитима (461,8 млн евра) и осталим инвестицијама (40,4 млн евра). У посматраном периоду пасива предузећа је смањена је за 155,6 млн евра. Стране директне инвестиције нерезидената у домаћа предузећа смањене су за 103,6 млн евра, као последица губитака у пословању предузећа која иду на терет капитала нерезидената. Смањење дуга по финансијским кредитима износило је 139,7 млн евра док су обавезе по трговинским кредитима порасле за 84,2 милиона евра а портфолио и осталих инвестиција за 1,1 и 2,5 млн евра, респективно.

(ПРЕЛИМИНАРНИ ПОДАЦИ)

	Активa	Пасивa	МИП
	30.9.13	30.9.13	30.9.13
Народна банка	10.444,5	942,0	9.502,5
Финансијски кредити		942,0	-942,0
Резервна актива	10.444,5		10.444,5
Јавни сектор	27,5	13.045,8	-13.018,3
Директне инвестиције	15,6		15,6
Портфолио инвестиције		4.664,5	-4.664,5
Финансијски кредити	12,0	7.940,5	-7.928,5
Специјална права вучења		440,9	-440,9
Банке и друге финансијске институције	1.659,5	9.804,7	-8.145,3
Директне инвестиције	51,5	4.660,0	-4.608,5
Портфолио инвестиције	108,1	819,6	-711,5
Готов новац и депозити	1.418,8	862,2	556,6
Финансијски кредити	81,0	3.462,7	-3.381,7
Трговински кредити и аванси		0,2	-0,2
Остали сектори	5.055,2	22.647,0	-17.591,8
Директне инвестиције	1.709,4	14.929,3	-13.220,0
Портфолио инвестиције	74,2	636,2	-561,9
Готов новац и депозити	2.880,7		2.880,7
Финансијски кредити	53,0	6.579,3	-6.526,4
Трговински кредити и аванси	294,5	461,8	-167,3
Осигурање, пензије и станд. гаранцијске шеме	32,3	14,7	17,6
Остала потраживања/обавезе	11,2	25,6	-14,5
УКУПНО	17.186,7	46.439,5	-29.252,9

